

[Ministeren for skatter og afgifter]

niveauet. Det er også et spørgsmål om, hvad det er for varer, der produceres herhjemme, og hvorledes udviklingen inden for den enkelte varegruppe er. Jeg tror ikke, at man opnår noget som helst godt ved at lave en automatisk indeksering. Den bedste metode til at sørge for, at afgifterne bliver mere værd, er ved, at vi får orden i landets økonomi, og vi har jo andre måder at gøre det på end blot ved denne afgiftspolitik.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 156:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Lejeværdi af bolig i egen ejendom).

(Fremsat 30/1 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

For at reducere virkningen af den stigning, der har fundet sted i forbindelse med ejendomsvurderingen pr. 1. april 1984, foreslår skatteministeren en række ændringer af lejeværdireglerne. Jeg må spørge skatteministeren: hvorfor skal vi have dette lovforslag lige præcis nu og isoleret? Der foregår jo forhandlinger om en skattereform. De er lige startet, de er ikke afsluttet. Og nu kommer skatteministeren og plukker et element ud, som for øvrigt ikke haster, og siger: nu skal der ændres på disse regler. Det synes vi er en dårlig idé. Det er et dårligt tidspunkt at komme med det på.

Regeringen har generelt en underlig måde at fordele byrderne på. Her foreslås der lem-

pelse for mennesker, der har fast ejendom, og som har fået nogle store værdistigninger, som kan realiseres. De skal altså have en skattelettelse. Her er regeringen temmelig vaks ved havelågen. Der er også mennesker, der har været udsat for store huslejeværdier i udlejningsbyggeriet. Det har man ikke gjort så meget ved, men her er man altså straks parat.

Jeg vil også sammenligne med en anden lovgivning, vi har til behandling i Folketinget i øjeblikket. Man er parat til at gennemføre en lovgivning, der rammer mennesker, der er i en helt anden økonomisk situation end de mennesker, vi taler om her. Det er de mennesker, der er arbejdsløse. De skal ned på 57.000 kr. om året, når de har gået arbejdsløse i en vis tid. De bliver også ramt. Man kan så sige – det er måske det, der er skatteministerens svar – at de har ingen problemer med lejeværdi, for de er gået fra hus og hjem for længst. Der er altså ingen sammenhæng i de ting, man gør.

Vi er ikke tilhængere af de generelle ned sættelser af lejeværdien, som foreslås her. Men der er et enkelt element i forslaget, vi er enige i. Der foreslås nogle lempelser for pensionister, der er over 67 år. Vi er enige i, at der her er et virkeligt problem, da mange af de pensionister er økonomisk svagt stillede og har brug for en lettelse. Men der er andre pensionister, der står i nøjagtig den samme situation, og hvis forhold der også bør kigges på. Det er de pensionister, der er under 67 år, og som også kan sidde i en bolig og have nøjagtig de samme problemer. Det bør man se på. Det er det eneste element i denne lovgivning, vi bør se på nu. For øvrigt vil jeg sige, at det bør tages op i forbindelse med de skattereformforhandlinger, vi har nu.

Det, man gør her, er altså at hjælpe de bedrestillede. De generelt svage stillede skubber man ud. Der er ingen rimelig social linje i det, regeringen foreslår her.

Hagen Hagensen (KF):

Modsat hr. Bakholt vil jeg gerne sige tak til skatte- og afgiftsministeren for, at forslaget om ændring af lejeværdierne kommer nu – eller rettere sagt: den begrænsning, der sker ved, at man ikke skal af med så forfærdelig meget mere, end man har skullet før.

[Hagen Hagensen]

De stigninger af lejeværdierne, som den meget betydelige forøgelse af ejendomsværdierne i 1984 ellers ville give ejere af egen bolig, herunder ejerlejlighed, afbødes ganske betydeligt ved dette forslag. Man fastholder den hidtidige 20 pct.s grænse, men foreslår i øvrigt begrænsningen af stigningen ændret fra 3.500 kr. til 3.000 kr. årligt for alle personer, der er under 67 år, og til 1.000 kr. for dem, der er over 67 år, altså en klar imødekommelse af dem, der har nået pensionsalderen. Samtidig hæves grænsen for den del af ejendomsværdien, hvoraf man beregner den høje lejeværdi, nemlig 7,5 pct., fra ca. 200.000 kr. til 1 mill. kr. Under denne grænse har man altså stadig væk en lejeværdi på 2,5 pct., men for personer over 67 år alene på 1,2 pct.

Jeg finder, at dette er en klar håndsrækning til ejere af egen bolig, som ellers ville komme ud for meget store forhøjelser ved at bo i den bolig, de hidtil har haft, og som er uden egentlig indflydelse på, at nogle ejendomssalg rundt omkring betyder, at deres ejendoms værdi også bliver forhøjet, en værdi, som de jo har stående på jorden, hvor de bor, og derfor ikke kan gøre særlig meget ved – eller rettere sagt: intet kan gøre ved.

Forslaget gælder også dem, der har købt ejendom eller har foretaget betydelige forbedringer eller nybygning i 1984. Herved opnår man, at lempelserne følger ejendommen og ikke personen, og det må jeg anse for væsentligt.

Et øget skattetryk vil være en hård belastning for ejere af egen bolig, hvis der ikke sker lempelser af lejeværdien. Vort lands økonomi gør det ikke muligt at gå så langt, som vi gerne ville, men det er en klar lettelse af beskatningen af ejere af bolig i egen ejendom. Derfor hilser vi lovforslaget velkommen og håber og regner med, at det vil være muligt at gennemføre det i den skikkelse, det har. Det er meget værdifuldt at få gjort det og også få gjort det nu, så de, der bor i egen ejendom, ved, hvad deres lejeværdi vil være.

Bente Nielsen (V):

Baggrunden for dette lovforslag er som bekendt, at ejendomsværdierne pr. 1. april 1984 viste en stigning på 24 pct. i forhold til året før. Mange steder, bl.a. i hovedstadsom-

rådet, har der endog været stigninger på op til 50 pct.

Lejeværdien for 1985 skal beregnes efter disse nye, høje ejendomsværdier, samtidig med at den sidste rest af fradraget for ejendomsskatter falder bort. Det betyder, at husejere, både pensionister og andre, får nogle gevaldige skattestigninger. For et typisk enfamilieshus vil de gældende regler betyde, at skatterne stiger med over 25 pct. fra 1984 til 1985. Når vi sammenligner med, at den gennemsnitlige stigning i de skattepligtige indkomster i øvrigt skønnes at blive omkring 5 pct., så finder vi, at der er tale om en ganske urimelig ekstrabeskatning af ejerboliger, som vi slet ikke kan være med til i venstre.

Jeg skal kort kommentere de tre ændringer, skatteministeren har foreslået.

For det første ændringen af reglerne om det maksimale beløb, lejeværdien kan stige med fra år til år. I dag kan lejeværdien jo stige med 3.500 kr. Det foreslås ændret til 3.000 kr. for folk under 67 år og 1.000 kr. for pensionister. Det betyder, at vi foreslår en lempelse i stigningen for pensionister og i øvrigt for folk, som ejer mindre boliger. Derimod sker der bestemt ingen lempelse for folk, der ejer de store, dyre villaer og store lejligheder. Det finder vi faktisk i venstre er en rimelig og fornuftig afvejning.

For det andet foreslås det, at de begrænsningsregler skal gælde for alle, der ejer ejerboliger, altså også for folk, der har købt ejerbolig i 1984. Jeg kan ikke se, at det ikke skulle være ganske rimeligt at ligestille folk, der har ejet deres bolig et helt år, med folk, der køber en bolig i indkomståret, så dette forslag kan vi også fuldt ud tilslutte os.

Det sidste forslag går ud på at forhøje progressionsgrænsen, og det betyder egentlig ikke nogen lempelse. Det betyder bare, at man forhøjer progressionsgrænsen i samme forhold, som der er sket forhøjelser af ejendomsværdierne i, så alt i alt må det vel også siges at være ganske retfærdigt. Der er bestemt ikke tale om nogen lempelser af beskatningen.

Hvis jeg kort skal sige noget om de tre forslag, skal det være, at de betyder, at der nu sker en retfærdig beskatning af husejerne, at man ikke ekstrabeskatte, hvad de nuværende regler ellers ville lægge op til. Derfor kan venstre tilslutte sig samtlige ændringer, ministeren her har foreslået.

[Ruth Olsen]

Ruth Olsen (SF):

Den sygdom, man her prøver at give en lille dulmende pille, hedder rentefradragssystemet. Hele lejeværdiproblemet er skabt for at prøve at få lidt hjem på gyngerne, hvad man har givet ud på karrusellerne. Dem har man i så mange år ikke turdet stoppe, og til rentefradragsfordelen knyttede man så nogle ulemper.

SF ser ingen grund til at mildne ulemperne, før der for alvor røres ved fordelene. Denne og tidligere regeringer har ikke villet gøre en alvorlig indsats for at inddrage værdistigningerne og dermed holde huspriserne nede. SF ser ingen grund til at lade værdistigningerne ligge i sælgernes eller pengeinstitutternes lommer, selv om vi mener, det er en lidt akavet måde at inddrage lidt af dem på via lejeværdien, fordi den rammer alt for uretfærdigt. Vi indser selvfølgelig også, at en del pensionister kommer i klemme, men så må det offentlige også her gå ind med indfrosne prioriteter. I øvrigt gives der jo nu også boligydelse til pensionister, der ejer deres bolig.

Regeringen siger, at huspriserne er steget, fordi renten er faldet, men det er ikke rigtigt. Realrenten er ikke faldet. Huspriserne afhænger desuden af nettoydelsen. Det vil sige, at huse handles på grundlag af købers trækprocent. Huspriserne afhænger altså mest af trækprocenterne, og det siger noget om, hvor sygt systemet er, og det kureres ikke ved at slå lidt af lejeværdifeberen ned.

Vi ser ingen grund til at give ministeren bemyndigelse til at sætte reglerne i kraft også for dem, der i 1984 og 1985 har foretaget større ændringer af deres ejendom. Skatteministerens bekymring for, hvad folk måtte have været opmærksom på, er rørende, men det var dog gældende lov på det tidspunkt, hvor folk købte, henholdsvis ombyggede deres huse.

Kort sagt vil SF godt være med til at fjerne urimeligheder, men dette forslag skaber tværtom lidt flere.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre afviser regeringens forslag om en generel nedsættelse af lejeværdierne.

For at begynde bagfra med lovforslagets bemærkninger vil jeg sige, at det af afsnittet

om de provenumæssige virkninger fremgår, at der bliver tale om et provenutab for finansåret 1986 på 115 mill. kr. Jeg vil da godt spørge skatteministeren, hvor han får de penge fra. I løbet af 3-4 år, står der, vil tabet – oven i de 115 mill. kr., som formentlig også vil vokse – vokse med 120 mill. kr. alene ved at forhøje progressionsgrænsen for de dyre huse, vel at mærke under forudsætning af, at huspriserne ikke stiger.

Jeg synes ærlig talt ikke, man kan være bekendt at komme med sådan nogle beregninger i bemærkningerne, når vi ved, at det er pålagt ministerierne at komme med provenuberegninger. Vi har nogle tabeller i bilaget, hvor man går ud fra, at ejendomsværdien stiger 30 pct. fra 1983 til 1984. Det er forudsætningen. Man kunne dog godt have puslet med forskellige beregninger, der viste, hvor meget dette egentlig koster. Jeg må forudse, at det kommer til at koste mange hundrede millioner kroner, når vi kommer 3-4 år hen, og der er ikke antydning af anvisning på, hvor pengene skal komme fra.

Jeg har hørt, at regeringen i sidste uge var vældig ked af, at det radikale venstre tilsluttede sig et forslag om forbedring af barselorloven for nyuddannede. Det var et meget beskedent beløb, der var tale om. Jeg synes, vi må konkludere, når vi for fremtiden skal være forarget over den slags, at vi er nogenlunde lige gode om det, men regeringen er altså åbenbart bedre til at undergrave finansloven for 1986, end vi er.

Vi afviser lovforslaget, ikke blot fordi det er dyrt, men også fordi det er dårligt argumenteret, og som et eksempel vil jeg nævne anden spalte i de almindelige bemærkninger. Her står, at en sammenligning mellem indkomststigning og udviklingen i beskatningen af ejerboliger i perioden fra 1981 til 1985 viser, »at medens de skattepligtige indkomster i gennemsnit er steget med ca. 36 pct., vil stigningen i indkomst- og ejendomsskat af et typisk enfamilieshus udgøre ca. 57 pct., når ejerne er under 67 år...«.

Ja tak, at tale om indkomster og så pludselig begynde at sammenligne skattepligtige indkomster, det er ikke nogen hæderlig måde at lave sammenligninger på, hr. minister. Den skattepligtige indkomst er jo i høj grad afhængig af huspriserne: når huspriserne stiger, stiger vores rentefradrag, og så falder altså den skattepligtige indkomst. Jeg vil ger-

[Aase Olesen]

ne i udvalget have at vide, hvordan det er gået med bruttoindkomsterne, og hvordan det er gået med pristalsudviklingen. Så kan vi begynde at snakke om, hvorvidt dette her er så forfærdeligt.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at vi er villige til at se på lejeværdien for pensionisterne, fordi lejeværdi for pensionister jo har en særlig betydning, idet det indgår i vurderingen af den samlede indkomst og dermed kommer ind i de problemer, som vi i øvrigt beskæftiger os med andetsteds, nemlig samspilsproblemerne. Vi er meget villige til at se på i udvalget, om vi kan finde en løsning, men som også en anden taler her har været inde på, vil vi meget gerne have oplyst, i hvilket omfang virkningen af disse lejeværdistigninger reduceres i form af højere boligydelse eller på anden måde.

Vi er altså parat til at se på de ret alvorlige samspilsproblemer, som vi formoder der er for folk over 67 år i denne sammenhæng.

Bente Juncker (CD):

Siden 1983 har vi oplevet, at renten er faldet fra ca. 22 pct. til ca. 14–15 pct. Det har været godt for meget. F.eks. steg omsætningen af parcelhuse, og rentefaldet lettede nybyggeriets situation betydeligt, men samtidig – og det er mindre godt – gav rentefaldet sig udslag i stigende priser og stigende ejendomsværdier. Vi har gennemsnitlige stigninger fra 1983 til 1984 på ca. 24 pct., nogle steder, f.eks. i hovedstadsområdet, opleves værdistigninger på op imod 50 pct.

Disse stigninger giver uacceptabelt store stigninger i den del af nettohuslejen i ejerboliger, som udgøres af beskatningen. Fra 1981 til 1985 er beskatningen af ejerboliger steget med 58 pct. for personer under 67 år og ikke mindre end 113 pct. for personer over 67 år. Alene stigningen i 1984 og 1985 er på 30 pct., medens procenten i de foregående år ikke når over 11. Til sammenligning har den gennemsnitlige lejestigning for lejeboliger været 40 pct. fra 1981 til 1985 og kun 7 pct. fra 1984 til 1985.

Som bekendt er begrænsede lønstigninger et helt nødvendigt led i den samlede økonomiske politik, og jeg skal ikke trætte folketingsmedlemmerne med at forklare det helt indlysende heri. Det må samtidig være indlysende, at folketingsmedlemmerne også må medvirke til, at de begrænsede indkomststigninger kan holdes.

Fra 1984 til 1985 forventes indkomststigninger på 4–5 pct. i de skattepligtige indkomster. Heroverfor står som nævnt huslejestigninger på 7 pct. og stigning i beskatning af ejerbolig på ca. 30 pct. Der er derfor al mulig grund til at gøre noget ved beskatningen af ejerboliger. Ejendomsskattebetragterne kan ikke fradrages længere, og når hertil også kommer ekstraordinært store lejeværdistigninger, bliver situationen helt uacceptabel for store befolkningsgrupper.

Skatteministerens lovforslag, som vi behandler her i dag, er i virkeligheden ikke særlig vidtgående. Den foreslåede ændring af begrænsningsreglerne vil kun have betydning for mindre ejendomme. For pensionister skal ejendomsværdien i 1983 være lavere end 417.000 kr., for at de kan få glæde af det foreslåede loft på 1.000 kr., og for personer under 67 skal ejendomsværdien være under 600.000 kr. for at man kan få glæde af loftet på de 3.000 kr. 20 pct. reglen fastholdes jo.

Det skal ingen hemmelighed være, at CD gerne så en udvidelse af disse begrænsningsregler. De foreslåede ændringer skønnes til sammen at have betydning for i alt ca. 225.000 husejere eller mindre end en tredjedel af alle parcelhuse.

Det kan da heller ikke falde nogen for brystet, at en række ejendomme, som ikke før har været omfattet af de gældende begrænsningsregler, efter forslaget bliver omfattet. Ejendomme købt i 1984 er ikke omfattet af nugældende begrænsninger. Sælges den i 1985, er ejendommen heller ikke omfattet. Det kan føre til det absurde resultat, at lejeværdien kan blive mindre ved at vente med at sælge til indkomstårets slutning, end hvis der sælges midt i året. Er der forbedret for mere end 200.000 kr., vil der heller ikke ske en nedsættelse. Det forekommer ikke rimeligt at undtage disse ejendomme fra begrænsningsreglerne. Argumentet om, at 1985-lejeværdien burde være kendt på tidspunktet for køb eller salg eller forbedring, holder i en lang række tilfælde simpelt hen ikke.

Også skatteministerens forslag om at hæve progressionsgrænsen fra de 820.000 kr. til 1 mill. kr. er et beskedent bidrag i den rigtige retning. Der er en lang række ejendomme, som netop på grund af de store ejendomstigninger kommer op over de 820.000 kr. I første omgang vil der ikke ske en stigning i beskatningen på grund af begrænsningsreg-

[Bente Juncker]

lerne. Imidlertid vil stigningen være meget stor i løbet af 3-4 år.

Som det er fremgået, kan CD fuldt ud støtte disse faktisk meget begrænsede forslag fra skatteministeren. Vi havde gerne set forslag, som også nedsatte beskatningen for det store flertal af ejendomme, og vi må her også påpege, at vi ser en rimelighed i forbindelse med skattereformforhandlingerne, og vi ønsker i hvert tilfælde ikke nogen skattereform, uden at der tages rimeligt hensyn til husejere.

Arne Bjerregaard (KrF):

Da lovforslaget nu er gennemgået på kryds og tværs med argumenter for og imod, skal jeg såmænd ikke trøtte med dette. På den anden side kunne jeg selvfølgelig have lyst til at gå ind i en diskussion om vores forkvaklede bolig- og skattepolitikens indflydelse på den nationaløkonomiske udvikling, men det kan dette forslag vel i grunden ikke bære; det er det lidt for beskedent til. Derfor skal jeg nøjes med at sige til ministeren, at mit parti tilslutter sig lovforslaget.

Ove Jensen (FP):

Fremskridtspartiet fremsatte sidste år et forslag, der gik ud på helt at afbøde de skattemæssige virkninger af de forhøjede ejendomsvurderinger. Det ville efter vores opfattelse have været den helt rigtige løsning på dette problem. Det forekommer helt urimeligt, at både ejendomsskatter og indkomstskatter fortsat skal stige, men det er jo det, der sker, og det er selvfølgelig også med til at vanskeliggøre overenskomstforhandlingerne.

Lovforslaget indeholder visse lempelser, og derfor kan fremskridtspartiet støtte det. Men selv om det er et regeringsforslag, så er det mit indtryk, at regeringen ikke selv helhjertet går ind for forslaget, for hvis den havde gjort det, havde regeringen naturligvis sørget for at få lavet en aftale med de radikale om at støtte forslaget. Derfor kan jeg ikke frigøre mig for en mistanke om, at regeringen slet ikke er så utilfreds med, at den ikke kan samle flertal om sit forslag.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Til hr. Ove Jensen bare lige den bemærkning: naturligvis går vi helhjertet ind for lov-

forslaget. Jeg ville da også meget gerne have lavet en aftale med de radikale om, at de tilsluttede sig forslaget, men der skal som bekendt to til at lave en aftale. På den anden side tror jeg, vi kan nå det endnu, for fru Aase Olesen sagde jo, at hun ikke syntes, der var godt argumenteret for forslaget, og det vil jeg da gerne prøve at hjælpe lidt på i dag og i øvrigt også vende tilbage til i udvalget.

Hr. Bakholt's negative indlæg var efter min bedste overbevisning grundet i en fundamental misforståelse. Hr. Bakholt sagde, at socialdemokratiet ikke ville være med til en generel nedsættelse af lejeværdien. Ja men der er ikke tale om en generel nedsættelse af lejeværdien, der er faktisk slet ikke tale om nogen nedsættelse af lejeværdien. Der er tale om en justering af en aftrappingsordning og en fjernelse af en teknisk urimelighed i ligningsloven i forbindelse med lejeværdien, men nogen generel nedsættelse eller bare en nedsættelse er der ikke tale om. Det var misforståelse nr. 1.

Misforståelse nr. 2 var, at hr. Bakholt sagde, at det er regeringens ønske kun at hjælpe de bedrestillede. Det er da ikke rigtigt. Som vi foreslår justeringen af optrappingsreglen, drejer det sig netop om de mindre huse, og det er jo en fundamental misforståelse, som socialdemokratiet har ligget under for gennem mange år, at ejerboliger kun er noget for de velstillede. Der findes egne i landet, hvor den eneste mulige boligform er en form for ejerbolig, og hvor den eneste måde at få tag over hovedet på, hvis man får arbejde i en ny by, er at anskaffe sig en ejerbolig. Jeg har altså en vis forhåbning om, at når disse misforståelser bliver bragt ud af verden, så kan vi snakke lidt om, hvordan vi skal regulere og justere de nuværende regler, som har en urimelig virkning.

Hr. Bakholt spurgte, hvorfor vi gør det nu. Det er der mange gode grunde til. Når vi i det hele taget justerer optrappingsreglerne, skyldes det ikke blot den dramatiske stigning, der har været i huspriserne og husvurderingerne, selv om det er et væsentligt argument, men det skyldes rigtignok også dette, at disse optrappingsregler blev lavet for adskillige år siden, og at den socialdemokratiske regering jo i mellemtiden gennemførte dette, at man afskaffede fradrag for ejendomsskatter. Dette fradrag for ejendomsskatter nedtrappes således, at det netop er i det

[Ministeren for skatter og afgifter]

kommende år, hvor fradraget falder fuldstændig væk, at denne kendsgerning i forbindelse med den dramatiske stigning i ejendomsvurderingen medfører nogle ændringer i boligvejernes økonomi, som regeringen finder urimelige og for pludselige og for voldsomme.

Fru Aase Olesen gjorde sig også skyldig i en misforståelse, idet fru Aase Olesen startede med at sige, at man afviser en generel nedsættelse af lejeværdien. Ja men fru Aase Olesen, det er vi da fuldstændig enige i. Regeringen foreslår ikke en generel nedsættelse af lejeværdien, og jeg vil gerne sige det igen, netop fordi fru Aase Olesen ikke synes, at der var argumenteret godt nok: dette lovforslag drejer sig ikke om en generel nedsættelse af lejeværdien, det drejer sig om en justering af aftrappingsreglerne.

Fru Aase Olesen gjorde en hel del ud af spørgsmålet om, hvorfra vi får penge til dette. Jeg tror, at man skal tage et rimeligere udgangspunkt end det, fru Aase Olesen tog. Værdistigningerne får jo virkning for den skattemæssige lejeværdi, der skal beregnes i 1985, og disse værdistigninger indebærer et merprovenu for stat og kommune allerede i dette år på 1,5 mia kr., altså 1.500 mill. kr., og værdistigningerne vil i de nærmest følgende år medføre yderligere merprovenu, også selv om der i disse år ikke sker yderligere stigning i vurderingerne. Med andre ord er der tale om en forsvindende lille procent af de ekstraordinære værdistigninger, der er en følge af, at vurderingerne er blevet for høje. Dermed falder jo enhver sammenligning med barselorlov fuldstændig væk.

Der er her tale om meget betydelige skat-testigninger fra og med 1985 for ejerne af enfamiliehuse, og det er regeringens klare opfattelse, at dette merprovenu helt overvejende må fastholdes, idet der statsfinansielt ikke er basis for nogen egentlig generel lempelse af lejeværdibeskatningen. Lovforslaget går derfor alene ud på at bruge en meget beskeden del af det samlede merprovenu fra ejendomsbeskatningerne i 1985 til på visse punkter at justere de gældende regler, således at de mest pludselige og allerstørste stigninger i beskatningen undgås. Dette er, fru Aase Olesen, i god overensstemmelse med regeringens generelle målsætning om at opnå den lavest mulige stigning i løn- og prisudviklin-

gen. Det er som et led heri, dette forslag skal ses.

Den første del af lovforslaget drejer sig om en justering af optrappingsreglen. Den gælder også for pensionister over 67 år, og jeg er naturligvis meget villig til i udvalget at diskutere nogle af de punkter, der blev nævnt både af socialdemokratiets ordfører og af den radikale ordfører.

Den anden justering gælder for alle andre, det er en beskeden justering, men altså helt i overensstemmelse med regeringens målsætning.

Den tredje justering har intet at gøre med ejendomsværdistigningerne. Det er den justering, hvorefter optrappingsreglen, altså dette, at man begrænser stigningen i lejeværdien, også skal gælde for personer, der køber eller navnlig sælger deres ejendom i 1984 og årene derefter, og for personer, der foretager en ombygning i de pågældende år, der medfører en værdistigning. Det er en højst besynderlig regel, vi her forsøger at ændre. Man indførte i ligningsloven en regel om, at optrappingen blev begrænset til visse beløb, men hvis folk havde købt eller solgt deres ejendom, eller hvis de havde lavet en væsentlig ombygning, skulle disse mennesker ene af alle i Danmark ikke nyde godt af denne begrænsning i optrappingen.

Også dette forslag vender det radikale venstre og socialdemokratiet sig imod, og jeg synes, det strider imod sund fornuft, at man udskiller en enkelt, tilfældig gruppe og underkaster den en ganske særlig straffeekspektion. Man kan måske sige – og det er da også blevet sagt i debatten – at skattepligtige, som har købt et hus efter den 1. januar 1984, burde have været opmærksom på, både at der var store lejeværdistigninger på vej, og at de pågældende ikke ville være omfattet af de særlige regler om begrænsningen af optrappingen.

Jeg tør selvfølgelig ikke sige, at der er en enkelt, måske oven i købet et enkelt folketingsmedlem, der har købt hus i 1984 og har været opmærksom på denne meget specielle regel i ligningsloven og samtidig har været opmærksom på, at der var værdistigninger på vej, men jeg tør med bestemthed sige, at det sandelig ikke er flertallet af de mennesker, der har købt eller solgt huse i 1984. Hvornår har de nemlig fået meddelelse om værdistigningen? Ja, den har de fået samtidig

[Ministeren for skatter og afgifter]

med ejendomsvurderingen, altså i oktober-november 1984. Når man med andre ord vender sig mod dette forslag, er det altså ud fra det argument, at borgerne skal være mere synske end den mest synske, idet de skal kunne regne ud, når de sælger en ejendom eller køber en ejendom f.eks. i maj 1984, at der i november vil komme et brev ind ad brevsprækken, der vil fortælle, hvor stor ejendomsværdien vil være.

Jeg har flere gange fremhævet, at det ikke bare drejer sig om den, der køber ejendommen, men også om den, der sælger ejendommen, og som pludselig for den periode, hvor han har haft ejendommen, får en større lejeværdi. Lad os f.eks. tænke os den situation, at en sælger, som bor i et relativt beskedent hus, måske har mistet sit arbejde og derfor er tvunget til at sælge huset eller måske er blevet forflyttet til en anden del af landet og er tvunget til at sælge sit hus den 1. juni. Han har solgt sit hus den 1. juni og får så bagefter at vide, når den nye ejer har fået brev ind ad brevsprækken i oktober eller november, at ejendomsværdien er steget, og at han for den periode, hvor han har haft huset, dvs. fra 1. januar til 1. juni, skal betale skat af en lejeværdi, der måske er mange gange større, end lejeværdien har været for et helt år i de tidligere år, han boede i huset.

Jeg kan ikke forstå, at man kan synes, det er en rimelig ordning, som vi skal opretholde i vort skattesystem, at folk skal bondefanges på den måde, når der hverken er statsfinansielle eller i virkeligheden administrative problemer forbundet med at ændre det.

Det er endnu mere grønt, hvis der er tale om en væsentlig ombygning eller en forbedring af en fast ejendom. Lad os tænke os, at en person, der bor i et enfamilieshus, har fundet ud af, at det nu skal isoleres; der skal laves dobbelte vinduer, man skal isolere tag og gulv. Det er alt sammen noget, der er stærkt omkostningsbetonet. Det er måske besluttet i november 1983. Arbejdet er blevet færdigt i maj 1984, og fordi han har isoleret sit hus, skal han pludselig ene af alle ejendomsbesiddere ikke længere nyde godt af den begrænsede optrapningsordning i ligningsloven. Han skulle altså ikke bare være synsk i 1984, men han skulle være synsk tilbage til det tidspunkt, hvor han besluttede sig til at isolere og forbedre sin ejendom.

Jeg fremhæver denne regel, fordi den intet har at gøre med spørgsmålet om stigningen i priserne. Det er simpelt hen et spørgsmål om at bringe lidt fornuft ind i ligningsloven, selv om jeg erkender, at det er stigningen i priserne, der gør denne regels urimelighed særlig dramatisk, og som gør, at man har fæstet opmærksomheden på den.

Så vil jeg i øvrigt sige, at der i denne regel ikke er tale om nogen fortrinsstilling for nogen som helst. Her er tale om, at vi vil give en gruppe boligejere en ligestilling med samtlige andre boligejere i dette land.

Den fjerde ændring, hvor vi forøger progressionsgrænsen, er noget, vi foreslår ud fra det synspunkt, at da man i sin tid lavede denne progressionsgrænse, var der 6.000 ejendomme, som blev karakteriseret som særlig dyre huse. Hvis vi ikke flytter progressionsgrænsen, har vi pludselig i dette land fået 40.000 særlig dyre huse. Dette stemmer ikke med de intentioner, folketetinget havde, da man i sin tid lavede progressionsgrænsen, og derfor ændrer vi den.

Jeg har tillid til, at vi under udvalgsbehandlingen kan komme til at diskutere disse spørgsmål noget nærmere, og jeg har også tillid til, at man vil indse rimeligheden i dette forslag, som ikke er nogen gave, men en tiltrængt justering, en regelsanering og en imødekommelse af folketingets intentioner.

Bakholt (S):

Vi, der ikke kan støtte forslaget, fik jo at vide, at vi har misforstået en hel masse ting. Men jeg synes nu efter at have hørt skatteministerens lange foredrag, at der ikke er noget, der er misforstået, for det, det drejer sig om her, er at give nogle skattelettelser til nogle, og det skal altså betales af andre, når regningen kommer til sin tid.

Fru Aase Olesen har i høj grad ret i, at det er nogle ret store provenutab, der er tale om i løbet af de kommende år, og det skal regeringen så finde indtægter for på anden vis eller lave besparelser. Vi kender jo regeringens linje: det er de økonomisk svage grupper hele vejen igennem, der får et gok, og det vil det sandsynligvis også være, når vi når så langt frem i historien, at dette for alvor begynder at slå igennem.

Når skatteministeren så hæver røsten og siger noget om, at der er nogle boligejere,

[Bakholt]

der har fået nogle meget store stigninger, er det, som om han fuldstændig overser de maksimumssatser, der findes i den gældende lovgivning.

Vi har ved anden lejlighed behandlet et forslag om nogle huslejudviklinger, som vi syntes var urimelige for lejerne, og som skulle stoppes. Da var regeringen totalt afvisende. Det var en gruppe mennesker, der generelt stod i en helt anden økonomisk situation end de mennesker, vi taler om her.

Jeg er tilfreds med, at der er et flertal imod dette lovforslag. Regeringen er sandsynligvis presset, ikke mindst af CD, til at fremsætte forslaget for at få regeringen til at hænge sammen, men der er ingen saglige argumenter for at komme med dette forslag, således som det er udformet.

Der er behov for at kigge på pensionisternes problemer, og det har jeg sagt at vi er parat til, men alt det andet, som følger med, kan vi ikke støtte.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg finder, at vi kan gemme en hel del af det, hr. Bakholt sagde, til en anden gang. Hr. Bakholt sagde i sit første indlæg, at man skal drøfte skattereform. Det skal man også gøre, og det kommer man til at gøre. Hvad der sker her – og det synes jeg hr. Bakholt fortsat har misforstået – er ikke, at man sætter noget ned, men at man begrænser og justerer, og i den forbindelse kan jeg ganske henvise til, hvad skatteministeren har sagt. Man skal ikke glemme, at det er ganske betydelige beløb, der som følge af værdistigninger på fast ejendom indregnes i det kommende års budget. Det tal, som der bliver justeret for her, udgør en ganske lille del, men til gengæld er det en retfærdighedsgerning over for de pågældende ejere.

Jeg skal ikke forlænge debatten og kan ganske henvise til, hvad ministeren har sagt. Jeg synes, det var en god redegørelse for forholdene.

Jeg beklager, at der ved førstebehandling ikke umiddelbart synes at være skabt et flertal for at gennemføre dette lovforslag, men i hvert fald skal det siges, at dette med, at vi skulle være presset til at fremsætte noget, er der ikke tale om, for det er en rimelig ting, der sker. Lad os nu se på, om vi ikke i

udvalgsarbejdet kan enes om noget mere end det, vi har kunnet gøre her i dag.

Aase Olesen (RV):

Ministeren var utilfreds med, at jeg havde brugt udtrykket »generel nedsættelse af lejeværdierne«. Hvis ministeren ikke kan lide udtrykket, vil jeg gerne bruge et andet, men vi er også imod justeringer af aftrappingsreglerne på den måde, som ministeren her har foreslået det. Når jeg har brugt udtrykket generel, er det, fordi det for så vidt omfatter alle, der måtte komme ind under reglerne, og er en skattenedsættelse, som rammer eller begunstiger folk mere eller mindre tilfældigt – forstået på den måde, at det jo ikke er afhængigt af deres skatteevne i øvrigt.

Ministeren siger, at dette lovforslag ikke specielt er for de velhavende. Ja, man må i hvert fald sige, at de mennesker, som bor i en ejerbolig, alt andet lige, sammenlignet med lejere med samme indtægt, jo i mange år har betalt mindre i skat, fordi de boede i et hus eller havde en ejerlejlighed, så helt mindrebemidlede er de formentlig ikke. Jeg indrømmer, at de er ikke velhavere i den store stil alle sammen, men de har haft eller har i dag en skattemæssig fordel fremfor lejere.

Så siger ministeren, at dette med justeringen er ønskeligt alene for at undgå bratte stigninger. Men så glemmer man altså, at der var nogle år, hvor vi slap billigere, idet lejeværdien faldt for os, der boede i hus.

Vi synes, at den hidtidige værnregel har fungeret udmærket – den har såmænd også radikal oprindelse – og den ønsker vi ikke at ændre.

Hvad angår folk, der har handlet hus, og som ministeren taler så varmt om, når han siger, at de burde være synske, og at de skulle have forudset, at deres hus steg, og at de derefter ikke faldt ind under reglerne, så vil jeg sige, at man ikke behøver at være særlig synsk for at forestille sig, at et hus stiger; man kunne jo f.eks. se på slusedlen og sammenligne med, hvad man har givet for det, så kunne man nok regne ud, at éns hus steg. At man ikke kender lovene, er som bekendt ikke noget argument for ikke at skulle betale skat. Hvem i alverden i Danmark kan finde ud af indkomtskattelovene? Skulle det være begrundelsen for, at man skulle slippe for at betale skat? Det har jeg ikke hørt før.

[Aase Olesen]

Endelig progressionsgrænsen. Den giver den største og helt klare lettelse for de aller-mest velhavende, for jeg går ud fra, at det kun er relativt velhavende mennesker, der har et hus på over 1 mill. kr. i kontantvurdering.

Jeg synes altså, at der er meget god grund til at afvise dette lovforslag, men jeg gentager, at vi er parat til at se på forholdene for pensionisterne.

Så vil jeg gerne sige en enkelt ting, inden jeg går ned fra talerstolen. Ministeren sagde, at jeg havde sagt, at der ikke var argumenteret godt. Hvis det var det, jeg sagde, så vil jeg gerne her sige, hvad jeg mente. Jeg mener, at der er argumenteret meget dårligt, og hvis jeg ikke fik sagt det, så var det i hvert fald det, jeg mente, og jeg påpegede, at det er nogle dårlige sammenligninger – jeg skal lade være at bruge grimme ord om det, men det er i hvert fald ikke hæderlige sammenligninger.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Må jeg sige til hr. Bakholt, at dette forslag ikke er et forslag, der skaber lettelser for nogle, som skal betales af andre, men et forslag, hvorved det skal undgås, at en enkelt gruppe i dette samfund får nogle særlig voldsomme og dramatiske stigninger i modsætning til alle andre, og det er den gruppe, der har ejerboliger. Det er en gruppe, der navnlig geografisk, men også økonomisk – men det skal jeg vende tilbage til – er meget, meget spredt fordelt i dette land, hvor over en million personer jo bor i ejerboliger.

Til fru Aase Olesen vil jeg for det første sige med hensyn til, hvor godt eller dårligt der er argumenteret, at det ikke gjorde noget særligt indtryk på mig og da slet ikke, da jeg hørte fru Aase Olesens eksempel, hvor stigningen i omkostningerne ved at bo i fast ejendom og stigningen i lejeværdien sammenlignes med skattepligtig indkomst. Ja, hvad søren skulle man ellers sammenligne den med? Lejeværdi skal betales af skattepligtig indkomst. Det er skattepligtig indkomst, der er af interesse og relevant for lejeværdien og ikke noget som helst andet, og det synspunkt, at fordi ejendomsprisen stiger, så stiger den enkelte husejers rentefradrag, hvad er det da for noget? I min ejendom er ejendomsvurderingen også steget, men mit

rentefradrag er da ikke på nogen som helst måde steget. Jeg har da ikke nybelånt den ejendom, jeg bor i. Der er da også mennesker, som – selv om de har ønsket at nybelåne deres ejendom – er ude af stand til det. Så jeg forstår slet ikke, hvorfor det skulle være galt, at man sammenligner stigningen i lejeværdi med skattepligtig indkomst, og jeg ved ikke, hvad rentefradraget har at gøre hermed.

Det, jeg ved, er, at det i 1985 for alle ejerboligejere bliver dramatisk dyrere at bo i ejerboligen, dels på grund af at lejeværdien er gået så voldsomt op, dels også på grund af at fradragsretten for ejendomsskatterne er bortfaldet.

Hertil kan man naturligvis som fru Aase Olesen sige: det er da fint nok, det har vi ikke spor imod, og derfor vil vi ikke medvirke til lovforslaget. Det er et synspunkt, jeg kan forstå. Regeringen har en anden opfattelse. Vi synes, at det er urimeligt; vi vil gerne afhjælpe det for borgerne.

Endelig sagde fru Aase Olesen om progressionsgrænsen, at det må være de relativt velhavende mennesker, der bor i de meget dyre huse. Det kan jeg ikke bestride at det nok er i nogle tilfælde, men fru Aase Olesen ser bort fra den kendsgerning, at værdiansættelsen af husene jo i høj grad er geografisk bestemt. Det hus, der i Københavnsområdet koster over 818.000 kr., som er grænsen i dag, koster måske et andet sted 450.000 kr. eller 500.000 kr., og det er altså for at udjævne disse geografisk bestemte forskelle, at vi foreslår, at progressionsgrænsen flyttes, sådan at fru Aase Olesens synspunkt kan blive sandheden, nemlig at det kun er i forbindelse med de store, dyre huse, vi må forudsætte, at det er relativt velhavende mennesker, der bor i dem, men ikke når det gælder ganske almindelige huse, der på grund af deres placering i vort land pludselig er kommet over en progressionsgrænse, der ikke udvikler sig i takt med ejendomspriserne, men i takt med helt andre kriterier, hvilket i øvrigt også er urimeligt.

(Kört bemærkning).

Bakholt (S):

Jeg har lyst til at sige, at når skatteministeren taler om, at man skal undgå de særlig voldsomme stigninger, kan jeg ikke få andet ud af det, end at skatteministeren og dermed

[Bakholt]

regeringen har ét niveau, når man taler om voldsomme stigninger for så vidt angår ejerboliger, og et andet niveau, når man taler om lejeboliger. Og så har man et helt tredje niveau, når det ikke drejer sig om stigninger, men om nedsættelse af dagpenge for arbejdsløse osv. Det er en underlig og usammenhængende økonomisk politik, regeringen har på disse områder.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg noterede mig i diskussionen om sammenligningerne, at skatteministeren ikke havde lyst til at oplyse, hvordan det var gået med bruttoindkomsterne, og hvordan det var gået med pristallet, men det kan vi så bruge udvalgsarbejdet til.

Når der er tale om en dramatisk stigning – skatteministeren kalder det en dramatisk stigning – af lejeværdien, så noterede jeg mig også, at skatteministeren ikke nævnte, hvordan det var gået i årene forud, da vores lejeværdi faldt, og det må vi også se på i udvalget.

Ministeren siger, at man nu skal dæmpe denne dramatiske stigning. Så vil jeg spørge: betyder det så, at man vil indbygge en mekanisme i lovgivningen, således at vi skal have skærpet reglerne, når vores lejeværdi falder, eller hvordan skal det forstås?

Endelig siger ministeren, at han gerne vil udjævne de geografiske forskelle. Jeg vil gerne spørge, hvori løsningen ligger. Jeg ved godt, at de dyre huse ligger i Østdanmark, men dette er jo ikke et forsøg på at udjævne nogen geografisk forskel. Hvis der var forsøg på det, kunne vi diskutere det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.43

Mødet genoptaget kl. 13.00.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om ændring af lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber. (Ændring af prisfastsættelsesbestemmelserne for andele).

(Fremsat 30/1 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Jeg vil ikke på forhånd afvise dette forslag, men jeg vil gerne med det samme sige, at vi er noget skeptiske med hensyn til, om forslaget nu ikke blot er et forsøg på at give ejerne af de private andelsboliger nogle yderligere begunstigelser. Den første del af forslaget, om overgang til kontantvurdering og om at bevare den prioriterede ejendomsværdifastsættelse, har vi nok ikke de store problemer med – det er formentlig en videreførelse af de gældende regler – men den sidste del, som man kalder tilpasning til sanerings- og byfornyelsesloven, gør os straks lidt mere nervøse. I det hele taget er der grund til at skærpe opmærksomheden, når regeringens medlemmer anvender ordet tilpasning. Det er jo ingen hemmelighed, at de private andelsboliger ikke er nogen socialdemokratisk opfindelse, og hvis dette afsnit i loven viser sig at dække over nogle øgede kapitaliseringsmuligheder for andelshaverne i disse boliger, står vi fra socialdemokratisk side klart af.

Man får egentlig umiddelbart det indtryk af lovforslaget, at det, det drejer sig om, er, at andelshaverne skal kunne vride mest mulig kapital ud af deres boliger, men det er vel at mærke ikke nogen almindelig privat bolig. Der er tale om en statsstøttet bolig, og det var måske rart, om regeringen udviste den